

Studio OGRODY PRACOWNIA ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU Anna Kanclerz

ul. Królowej Jadwigi 1a/3, 05-200 Wołomin

pracownia: Wołomin, ul. 1 Maja 34A

e-mail: studioogrody@tlen.pl

tel. (+48 -22) 776 55 03, kom. 0 508 857 127

NIP 769-149-88-38, Regon 015754902

Zadanie inwestycyjne:

Zagospodarowanie terenu placu zabaw w Jadwisinie

Opracowanie:

Inwentaryzacja zieleni z projektem gospodarki drzewostanem. Projekt zieleni

Inwestor:

Urząd Miasta i Gminy Serock

ul. Rynek 21

Serock

Lokalizacja:

Jadwisin

fr. dz. ew. nr 76/4

Faza:

projekt wykonawczy

Autorzy:

Projektował: mgr inż. Anna Kanclerz

mgr inż. Agata Michalska

Opracował: stud. Joanna Gajewska

stud. Ilona Górską

Data:

Wrzesień/listopad 2007

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

1. PODSTAWA OPRACOWANIA
2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA
3. OPIS TERENU OPRACOWANIA
4. WYKAZ GATUNKÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE
5. STAN OGÓLNY DRZEWOSTANU
6. ZALECENIA PIELEGNACYJNE
7. GOSPODARKA DRZEWOSTANEM
8. OPIS DO PROJEKTU ZIELENI
 - 8.1. KONCEPCJA KOMPOZYCJI ZIELENI
 - 8.2. DANE TECHNICZNE
 - 8.2.1. WYKAZ ROŚLIN PROJEKTOWANYCH
 - 8.2.2. BILANS ZIELENI PROJEKTOWANEJ
 - 8.2.3. WYMAGANIA DOTYCZĄCE MATERIAŁU ROŚLINNEGO
 - 8.2.4. SADZENIE ROŚLIN
 - 8.2.5. WYKOŃCZENIE POWIERZCHNI TERENU POD NASADZENIA
 - 8.2.6. TRAWNIKI
 - 8.2.7. PIELEGNACJA POWYKONAWCZA

- **Tabela nr 1.** *Wykaz inwentaryzacyjny drzew i krzewów*
- **Tabela nr 2.** *Gospodarka istniejącym drzewostanem*
- **Rys. 1.** *Inwentaryzacja zieleni istniejącej, skala 1:500*
- **Rys. 2.** *Projekt gospodarki istniejącym drzewostanem, skala 1:500*
- **Rys. 3.** *Projekt techniczny zieleni, skala 1:250*

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

- Podkład aktualnej mapy geodezyjnej w skali 1:500

2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem opracowania są pomiary dendrometryczne szaty roślinnej występującej na terenie projektowanego placu zabaw w Jadwisinie, które zawierają:

- indywidualne określenie poszczególnych egzemplarzy zadrzewienia, tj. rodzaj, gatunek i odmianę drzew i krzewów, pomiar pnia, zasięg korony i ocenę wysokości z zaznaczeniem stanu istniejącego, w przypadku krzewów - powierzchnię zakrzewienia w m²,
- analizę wartości inwentaryzowanej szaty roślinnej wraz z ogólnym opisem dotyczącym drzewa i jego najbliższego otoczenia, opisem jego stanu ogólnego, stanu zdrowotności i występujących nieprawidłowości,
- uszczegółowione usytuowanie zadrzewienia i zakrzewienia naniesione na plan sytuacyjny w skali 1:500 (w przypadku braku drzew na podkładzie geodezyjnym – naniesiono je orientacyjnie, nawiązując się do punktów stałych terenu przedstawionych na mapie) oraz
- zalecenia pielęgnacyjne w stosunku do drzew i krzewów objętych granicą opracowania wraz z gospodarką drzewostanem dla drzew i krzewów kolidujących z projektowanym zagospodarowaniem terenu.

3. OPIS TERENU OPRACOWANIA

Obszar, na którym zlecono inwentaryzację szaty roślinnej to teren boisk szkolnych na terenie przedszkola i Szkoły Podstawowej w Jadwisinie w południowo – wschodniej części działki.

4. WYKAZ GATUNKÓW WYSTĘPUJĄCYCH W TERENIE

L.P.	NAZWA GATUNKOWA ŁACIŃSKA	NAZWA GATUNKOWA POLSKA
1	<i>Acer negundo</i>	klon jesionolistny
2	<i>Prunus domestica</i>	mirabelka
3	<i>Prunus cerasus</i>	wiśnia owocowa
4	<i>Quercus rubra</i>	dąb czerwony
5	<i>Robinia pseudoacacia</i>	robinia biała
6	<i>Tilia cordata</i>	lipa drobnolistna

5. STAN OGÓLNY DRZEWOSTANU

Drzewa występujące na danym terenie są w przeważającej części w dobrym stanie, 66% drzew jest w stanie dobrym, 32% w stanie średnim i jedno drzewo w stanie złym (drzewo o nr 15). Drzewo to nie rokuje szans na przeżycie, dlatego w tym przypadku zaleca się w pierwszej kolejności usunięcie pielęgnacyjne. Drzewa w stanie średnim to głównie egzemplarze rosnące pod okapem drzew sąsiadujących bądź z obdarciami kory.

Zinwentaryzowana roślinność występuje w postaci grup i skupin drzew, krzewów, zarośli i samosiewów rosnących w pasie terenu szkoły przylegających bezpośrednio do ogrodzenia po strony południowej i wschodniej oraz w postaci soliterowych nasadzeń w przestrzeni otwartej.

Roślinność występująca na terenie opracowania nie jest zróżnicowana gatunkowo. Dominującym gatunkiem na terenie jest robinia biała (*Robinia pseudoacacia*), która tworzy zarośla samosiewów. W mniejszych ilościach występuje: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), klon jesionolistny (*Acer negundo*), a w podrostach także dąb szypułkowy. Sporadycznie na obszarze opracowania występuje dąb czerwony (*Quercus rubra*).

Drzewa występujące na terenie rosną często w dużym zwarcu utrudniając wzajemny wzrost i rozwój, powodując deformacje korony, zagłuszając się wzajemnie. Na terenie występują liczne samosiewy nie objęte racjonalną gospodarką pielęgnacyjną tworzące spontaniczne zakrzewienia, które należy usunąć w ramach trzebieży selekcyjnej.

6. ZALECENIA PIEŁĘGNACYJNE

Istniejącą roślinność należy objąć zabiegami pielęgnacyjnymi typu: zabezpieczenia ubytków, oczyszczanie z posuszu i odrostów korzeniowych bądź pniowych oraz usunięcia pielęgnacyjne w przypadku drzew suchych, zagłuszonych (nie rokujących szans na prawidłowy rozwój), zamierających (nie rokujących szans na przeżycie) i zagrażających bezpieczeństwu.

Zabezpieczanie ran i ubytków kory obejmuje:

- wygładzenie i uformowanie powierzchni rany,
- uformowanie krawędzi rany (ubytku),
- zabezpieczenie całej powierzchni rany - świeże rany zabezpiecza się jedynie przez zasmażowanie w całości preparatem emulsyjnym, powierzchniowym.

Przy pielęgnacji drzew zaleca się użyć następujących materiałów:

- preparat emulsyjny, powierzchniowy typu Dendromal, Lak-Balsam lub Funaben.

7. GOSPODARKA DRZEWOSTANEM

Drzewa do usunięcia pielęgnacyjnego (nie rokujące szans na przeżycie i prawidłowy rozwój) to drzewo o nr inw. 15. Do usunięcia pielęgnacyjnego rośliny pozostające w kolizji z planowaną inwestycją (usunięcie drzew z kolcami w obrębie i bliskiej odległości placu zabaw): nr inw. 6, 28, 30, 31, 32 (zadrzewienia do trzebieży selekcyjnej).

Pozostałe drzewa do usunięcia w kolizji z inwestycją, bez znaczenia przyrodniczego to drzewa owocowe o nr inw. 34, 35, 36 i samosiewy do lat 5-ciu o nr inw. 29.

8. OPIS DO PROJEKTU ZIELENI

8.1. KONCEPCJA KOMPOZYCJI ZIELENI

Zadania szaty roślinnej na terenie inwestycji

- ❑ funkcja estetyczno-kulturowa – miejsce odpoczynku, rekreacji czynnej i biernej;
- ❑ funkcje osłonowe (przed hałasem, zanieczyszczeniami itp.);
- ❑ poprawiająca mikroklimat otoczenia;
- ❑ zacieniająca i izolująca fragmenty placu zabaw.

Uzasadnienie kompozycji

- ❑ nasadzenia drzew:
 - wprowadzanie pasów liniowych nasadzeń drzew mniejszych przy placu zabaw i przy dojściu do niego – robinia akacjowa 'Umbraculifera' oraz śliwy wiśniowej 'Woodii' jako czerwone tło na granicy działki.
 - nasadzenia krzewów okrywowych, zadarniających:
Cotoneaster atropurpureus 'Variegatus' – irga pozioma 'Variegatus', Cotoneaster suecicus 'Coral Beauty' – irga szwedzka 'Coral Beauty', Symphoricarpos x chenaultii 'Hancock' – śnieguliczka Chenaulta 'Hancock', oraz Vinca minor - barwinek pospolity i Parthenocissus 'Murorum' - winobluszcz pięciolistkowy odm. murowa pod istniejące zadrzewienie.
- ❑ wprowadzenie krzewów wyższych, izolacyjnych i osłonowych: Physocarpus opulifolius 'Diabolo' – pęcherznica kalinolistna 'Diabolo', Physocarpus opulifolius

'Luteus' – pęcherznica kalinolistna 'Luteus', Symphoricarpos albus var. leavigatus
śnieguliczka biała odm. naga oraz Weigela florida 'Alexandra' - krzewuszką cudowną
'Alexandra'.

Uzasadnienie doboru roślinnego

Dobór został przeprowadzony z uwzględnieniem:

- bezpieczeństwa dzieci (zastosowano gatunki roślin nie trujących, nie raniących, nie parzących, bezkolcowych);
- warunków siedliskowych;
- sieci uzbrojenia terenu;
- minimalizacja różnorodności gatunkowej, prostota i jasność kompozycji jednocześnie dobór roślin o dużych walorach estetycznych: ozdobne z kwiatów, liści, zimozielone i trwałe oraz odporne na uszkodzenia i zranienia;
- minimalizacji nakładów pielęgnacyjnych (nasadzenia jednogatunkowe w dużych grupach, rośliny w miarę odporne na niesprzyjające warunki typu susza, deptanie, zanieczyszczenia itp.);
- układu komunikacyjnego wewnątrz stref zabaw jak i poza nimi;
- roślinności istniejącej do adaptacji z uwzględnieniem również roślin do usunięcia pielęgnacyjnego.

8.2. DANE TECHNICZNE

8.2.1. WYKAZ ROŚLIN PROJEKTOWANYCH

ozn	Nazwa łacińska	Nazwa polska	rozstawa sadzenia	parametry techniczne	ilość
	drzewa liściaste				
D1	Prunus cerasifera 'Woodii'	śliwa wiśniowa 'Woodii'		obwód pnia 12-14, forma pienna	9
D2	Robinia pseudoacacia 'Umbraculifera'	robinia akacjowa 'Umbraculifera'		obwód pnia 12-14, forma pienna	10
				Razem:	19

	krzewy izolacyjne				
K1	Physocarpus opulifolius 'Diabolo'	pęcherznica kalinolistna 'Diabolo'	2rz. 1,2x1,2m	C2, h=40-60	28
K2	Physocarpus opulifolius 'Luteus'	pęcherznica kalinolistna 'Luteus'	2rz. 1,2x1,2m	C2, h=50-70	28
K3	Symphoricarpos albus var. leavigatus	śnieguliczka biała odm. naga	1,2x1,2m	C2, h=30-40cm	144

K4	Weigela florida 'Alexandra'	krzewuszką cudowną 'Alexandra'	1 rz co 1,0m	C2, h=30-40cm	13
				Razem:	213
	krzewy okrywowe				
Ko1	Cotoneaster suecicus 'Coral Beauty'	irga szwedzka 'Coral Beauty'	2szt/m ²	C2, śr. 40-60	56
Ko2	Symphoricarpos x chenaultii 'Hancock'	śnieguliczna Chenaulta 'Hancock'	2szt/m ²	C2, h=30-40	226
				Razem:	282
	inne okrywowe				
Ko3	Parthenocissus quinquefolia var. murorum	Winobluszcz pięciolistkowy odmiana murowa	0,5szt./m ²	C2	50
Ko4	Vinca minor	barwinek pospolity	4szt./m ²	C2	744
				Razem:	794
	żywoploty				
Z	Cotonaster lucidus	irga błyszcząca	8szt./m ² (2rz.)	C2, h=40-50	60
				Razem:	60

Uwaga: Krzewy w pojemnikach można zastąpić roślinami o tych samych parametrach (lub większych) z odkrytym korzeniem, pod warunkiem sadzenia wczesną wiosną lub późną jesienią.

Oznaczenia:

C 3 – doniczka okrągła o pojemności 3l

C 2 – doniczka okrągła o pojemności 2l

h – wysokość rośliny w cm

śr. – średnica rośliny w cm

8.2.2. BILANS ZIELENI PROJEKTOWANEJ

	Zakres prac	Ilość	Jedn.
1	Trawniki z rolki	730	m ²
2	Rośliny:		
	krzewy izol. liściaste	297,5	m ²
	krzewy okrywowe	399	m ²
	krzewy żywopłotowe	6	m ²
	drzewa pienne	19	szt.
3	Stabilizacja drzew	19	szt.
4	Wykończenie nawierzchni pod roślinami	702,5	m ²

8.2.3. WYMAGANIA DOTYCZĄCE MATERIAŁU ROŚLINNEGO

Uwagi ogólne:

Dostarczone sadzonki drzew, krzewów i pnączy powinny być właściwie znaczone tzn. muszą mieć etykiety, na których podana jest nazwa polska i łacińska, forma, wybór, wysokość pnia.

Sadzonki drzew, krzewów i pnączy powinny być prawidłowo uformowane z zachowaniem pokroju charakterystycznego dla gatunku i odmiany.

Wszystkie rośliny powinny odpowiadać wymiarom i wymaganiom zamieszczonym w wykazie roślin (tabele). Dla wszystkich projektowanych gatunków zaleca się zastosowanie kwalifikowanego, wysokogatunkowego materiału szkółkarskiego, powinien on charakteryzować się :

- wyrównaniem pod względem wielkości i kształtu
- zgodnością w wyglądzie i kształcie z odmianą
- dobrą kondycją zdrowotną (powinien być wolny od patogenów i innych oznak chorobowych)
- materiał kopany z bryłą korzeniową powinien być szkółkowany i dostarczony w pojemnikach lub balotach bez uszkodzeń mechanicznych (otarć kory i innych ubytków), z dobrze ukształtowaną bryłą korzeniową. Bryła korzeniowa powinna być nienaruszona, wolna od chwastów i starannie zabezpieczona do momentu zakończenia sadzenia
- rośliny z uprawy kontenerowej powinny rosnać przynajmniej jeden pełny sezon wegetacyjny w kontenerach, z których będą sadzone, mieć dobrze wykształcony, ale nie przerośnięty system korzeniowy i prawidłowo rozwiniętą część nadziemną

Wykonawca jest zobowiązany poinformować projektanta o wszelkich zmianach jakie mogą nastąpić w przypadku gdy rośliny nie są dostępne w rozmiarze, odmianie czy ilości wymaganej w specyfikacji roślin projektowanych.

Wady niedopuszczalne:

- silne uszkodzenia mechaniczne roślin,
- odrost podkładki poniżej miejsca szczepienia,
- ślady żerowania szkodników,
- oznaki chorobowe,
- zwiędnięcie i pomarszczenie kory na korzeniach i częściach nadziemnych,
- martwica i pęknięcia kory,

- uszkodzenia pąka szczytowego przewodnika,
- dwupędowe korony drzew formy piennej,
- uszkodzenia lub przesuszenia bryły korzeniowej, złe zrośnięcia odmiany szczepionej z podkładką,

8.2.4. SADZENIE ROŚLIN

Terminy sadzenia

Dla drzew i krzewów liściastych w balotach i z odkrytym korzeniem najdogodniejszym terminem sadzenia jest okres jesienny (od początku października do końca listopada). Dopuszczalny jest także okres wczesnowiosenny, przed rozpoczęciem okresu wegetacyjnego, od początku marca do końca kwietnia. Dla drzew i krzewów z pojemników możliwe jest sadzenie w terminie dowolnym, lecz nie w zamrożone podłoże lub w upał (powinno odbywać się w sprzyjających warunkach atmosferycznych - pochmurne, wilgotne i bezwietrzne dni). Sadzenie należy wstrzymać jeśli warunki powyższe są niespełnione i mogą niekorzystnie oddziaływać na przyjęciu i wzroście roślin.

Technika sadzenia

Dla krzewów – ręczna. Dla drzew przy pomocy sprzętu z podnośnikiem. Rowy na rośliny w balotach powinny być wykopane przed dostarczeniem roślin na miejsce sadzenia.

Przygotowanie podłoża

- a) krzewy w gruncie.

Krzewy sadzimy w doły z zaprawianiem kompostem. Średnica i głębokość dołów powinny być co najmniej dwukrotnie większe od średnicy i wysokości pojemnika (dla roślin okrywowych 0,3x0,3m, dla krzewów izolacyjnych (0,35x0,35m).

- b) krzewy żywopłotowe

Krzewy żywopłotowe sadzimy w przygotowane wcześniej rowy o szer. 0,7 i głębokości 0,35m (w zaprawioną kompostem glebę wykopaną z dołów).

- c) drzewa

Drzewa sadzimy w doły z zaprawione ziemią urodzajną o wym. min. 0,7x0,7m.

Przygotowanie materiału roślinnego przed posadzeniem

- bez bryły korzeniowej – obcinamy końce korzeni zgniecione, porozczepiane i złamane

- z bryłą korzeniową - jeżeli uległa silnemu przesuszeniu, zanurzamy w wodzie lub silnie zraszamy, rozluźniamy przerośnięty i zbyt zagęszczony system korzeniowy
 - wszelkie uszkodzenia powinny być zabezpieczone odpowiednimi środkami
- Tak samo należy postąpić w przypadku uszkodzeń wynikłych w czasie sadzenia.

Umiejscowienie roślin

Rośliny rozmieszcza się na podstawie rys. nr 3 „Projekt techniczny zieleni”.

Sadzenie roślin

- rośliny sadzić należy na taką samą głębokość jak rosły poprzednio w szkółce. Kontenery i wszelkie elementy opakowania należy usunąć przed sadzeniem. Złamane lub uszkodzone korzenie należy uciąć.
- dół wypełniamy mieszanką gruntu i substratu w proporcji zależnej od kondycji gruntu i wymagań poszczególnych gatunków.
- substrat stanowiący wypełnienie wokół korzeni drzew powinien być odpowiednio zagęszczony wodą w celu wyeliminowania pustych przestrzeni w glebie. Doły należy zapelniać warstwami zagęszczając tak, by nie uszkodzić systemu korzeniowego.
- należy starannie podlać rośliny natychmiast po posadzeniu i dostarczyć wolno rozkładający się nawóz (według wskazań na nawozach).

Stabilizacja drzew projektowanych

Każde drzewo należy odpowiednio ustabilizować w podłożu przed ewentualnym wykończeniem pod wpływem np. wiatru poprzez opalikowanie – 3 paliki.

Poziom sadzenia drzew należy dostosować do rzędnych na projekcie.

- Korzenie roślin zasypywać zaprawioną ziemią, a następnie prawidłowo ubić, uformować miskę i podlać.
- Drzewa należy przywiązać do palików tuż pod koroną.
- Wysokość palików wbitych w grunt powinna być równa wysokości pnia posadzonego drzewa.

8.2.5. WYKOŃCZENIE POWIERZCHNI TERENU POD NASADZENIA

Wykończenie terenu przez wykorzystanie ma miejsce przy wszystkich nasadzeniach intensywnych (drzewa i krzewy). Korowanie mis wokół drzew oraz całych kwater, na których rosną krzewy okrywowe – warstwą 5cm.

Wykończenie powierzchni terenu powinno być wykonane po zakończeniu sadzenia roślin.

Kora powinna być przekompostowana, mielona, rozdrobniona i pozbawiona nasion chwastów i zarodników grzybów, powinna być to kora drzew iglastych, odczyn obojętny. Przed wysypaniem kory substrat zwilżyć wodą w celu zachowania jego odpowiedniej wilgotności. Warstwa kory zapobiegać ma przesuszeniu substratu, rozwojowi chwastów.

Granice pomiędzy trawnikiem a krzewami okrywowymi należy wykończyć plastikową opaską (taśmą) ogrodniczą.

8.2.6. TRAWNIKI

W miejscach pod trawnik należy zniwelować teren na wysokość min. 15cm od projektowanych obrzeży nawierzchni i placów. Po uzupełnieniu humusu warstwą min. 10cm należy rozłożyć trawnik zgodnie ze sztuką ogrodniczą:

- teren pod trawniki musi być oczyszczony z gruzu i zanieczyszczeń,
- przy wymianie gruntu rodzimego na ziemię urodzajną teren powinien być obniżony w stosunku do gazonów lub krawężników o ok. 15cm – jest to miejsce na ziemię urodzajną i kompost,
- po uzupełnieniu terenu ziemią urodzajną należy ją dogęścić,
- przed układaniem darni konieczne jest zruszenie gleby grabiami na głębokości 2-3cm, zabieg ten stworzy korzeniom lepsze warunki wzrostu.
- rolki darni układamy linii prostej na przygotowanym podłożu, ściśle, jedna obok drugiej, naprzemianlegle.
- pierwszy pas tworzymy z długich kawałków darni, drugi – równolegle do pierwszego, ale zaczynamy połową rolki, żeby łączenie w sąsiadujących rzędach nie pokrywały się. Trzeci rząd układamy identycznie jak pierwszy.
- Każdy fragment darni przyciskamy dokładnie do podłoża lub po ułożeniu wałujemy.
- Wszystkie zewnętrzne i odsłonięte krawędzie muszą być obsypane glebą, ponieważ są narażone na przesuszenie.
- Bezwzględny warunkiem przyjęcia się ułożonej jest przez pierwsze 6 dni po położeniu codziennie podlewać, a w dalszym jej użytkowaniu regularne jej zraszanie.
- Po trawniku nie powinno się chodzić przez 2-3 tygodnie, gdyż tyle trwa jego ukorzenienie.

Uwaga: trawniki zakładamy min. 3cm poniżej obrzeży nawierzchni i placów.

8.2.7. PIELEGNACJA POWYKONAWCZA

Pielęgnacja drzew, krzewów i krzewów okrywowych

Należy dążyć do zminimalizowania ujemnych skutków sadzenia, głównie zachwianej gospodarki wodnej. Główne kierunki działań powinny obejmować:

- ściółkowanie i odchwaszczanie;
- osłonę przed mrozem;
- cięcie – usuwanie gałęzi deformujących pokrój;
- systematyczne podlewanie;
- zwalczanie chorób i szkodników środkami chemicznymi natychmiast po zauważeniu objawów;
- nawożenie - w pierwszym roku po posadzeniu rośliny nie wymagają nawożenia;
- jednak w przypadku zaobserwowania niedożywienia (np. żółknięcie liści) należy zastosować dokarmianie dolistne;

Pielęgnacja żywopłotów

- zalecenia powyższe bez zmian
- zwalczanie chwastów
- silne cięcie na początku wiosny lub późną jesienią oraz w czerwcu.
- usuwanie młodych przyrostów latem.

Pielęgnacja trawników

Trawniki z rolki:

- po rozłożeniu trawnika i uwałowaniu, należy go systematycznie nawadniać,
- koszenie wykonujemy regularnie do wysokości 40-60mm, gdy trawa osiągnie 70-90mm, raz na tydzień,
- gdy jest silne zachwaszczenie należy wykonać oprysk herbicydami, ale dopiero po zakorzenieniu się traw,
- nawożenie mineralne stosować wczesną wiosną (marzec), drugie nawożenie pod koniec kwietnia w zależności od analizy gleby) nawóz azotowy w ilości 1 - 2 kg/100 m² i 2 - 3 kg/100 m² jesienią – koniec sierpnia.
- zwalczanie mchu w marcu w razie potrzeby, wertykulacja i dosiew.
- dosiew trawy w miejscach zniszczonych w kwietniu.
- napowietrzanie murawy w czerwcu lub wrześniu.

Pielęgnacja roślin w latach następnych

Należy dbać o odpowiednie nawadnianie i nawożenie wszystkich typów roślin.

Należy regularnie strzyc krzewy izolacyjne (pęcherznicę i krzewuszkę) oraz żywopłot z irgi błyszczącej.